

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Ik ben de Deur

Ik ben de Deur" Joh. 10: 9a.

We weten allemaal wat een deur is. Het is de toegang tot het huis. Het is niet prettig voor een dichte deur te staan. Niet thuis! Of nog erger: wanneer de deur voor je dichtgedaan wordt! "Voor u hier in mijn huis geen plaats." Er is een deur die voor niemand opengaat. Voor koning noch onderdanen, voor rijken noch armen, voor geleerden noch eenvoudigen. Dat is de deur naar het paradijs. We zijn daar allemaal van afkomstig. Die deur hebben we zelf dichtgedaan. Wat zeg ik: op het nachtslot geworpen! We zijn van God afgeweken met een eeuwige afwijking. Moedwillig en vrijwillig! We leven nu dus buiten het paradijs, gescheiden van God, en innig verbonden met de wereld. Hoe kleeft mijn ziel aan het stof, aan de duivel, voor wie we gekozen hebben en aan de zonde, waarvan wij een slaaf zijn geworden. Bij de mens vandaan is het onmogelijk in het paradijs te komen. Nee, bij de mens vandaan niet mogelijk, maar o eeuwig wonder, bij God vandaan wel!

De Heere Jezus predikt: "Ik ben de Deur". Dat is een gelijkenis. We moeten hierbij denken aan een oosterse schaapskooi, een grote ommuurde ruimte in de open lucht, met een opening in de muur. In die opening staat de herder van de schapen. Hij fungeerde dus als een deur. 's Avonds laat hij de kudde binnen en 's morgens laat hij ze uit. Door middel van dit beeld maakt Jezus de schare duidelijk Wie Hij is. "Ik ben de Deur". De deur van het Koninkrijk van God.

Voor we verder gaan, willen we eerst met elkaar overdenken hoe die deur er gekomen is. Daartoe heeft Christus het paradijs verlaten, de hemel verlaten en is Hij afgedaald tot op de bodem van de zee van onze ellende. In de stikdonkere nacht van kerst is Hij op aarde gekomen en heeft onder ons gewoond. Onder ons!

Begrijpt u dat? Onder ons. Ver bij Zijn Vader vandaan. Ver bij de Hemel vandaan; 33 jaar lang. Daar komt nog iets bij. Hij is gekomen tot de Zijnen, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Ze hebben Hem verworpen. Waarom? Zij erkenden Hem niet als de van de Vader gezondene. Zij miskenden Hem als de Zoon van God. Buiten Jeruzalem, buiten de heilige stad, is Hij aan het schandhout genageld en daar heeft Hij het in grote zielsbenauwdheid uitgeroepen: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Voor Hem de hemel dicht, opdat Hij voor een doemschuldig zondaar de Deur zou zijn naar het Vaderhart Gods! Hij heeft voor de zonde betaald. Aan het recht van God voldaan. De vloek veranderd in een zegen! De deur geopend naar het paradijs. "Ik ben de Deur". Hij is de goede Herder. De Herder, Die Zijn leven gegeven heeft voor de schapen. David mocht in Psalm 23 er al van zingen: "De Heere is mijn herder, mij zal niets ontbreken." Ja, dat zeiden de Farizeeën en Schriftgeleerden ook: "mij zal niets ontbreken". Maar als twee hetzelfde zeggen, dan is het

nog niet hetzelfde! David had alles buiten zichzelf in Christus. Zij echter dachten dat zij alles hadden, buiten Christus om. In zichzelf. Zij meenden dat zij al een burger waren van het Koninkrijk. Zij hadden zelf een deur gemaakt van eigenwillige godsdienst en goede werken. In hun twistgesprek met de Heere Jezus over de genezing van de blindgeborenen zeiden ze: "Zijn wij dan ook blind?" Inderdaad. De blindheid brengt echter mee, dat je de blindheid niet ziet. De prediking van vrije genade is voor hen een ergernis. Zij dachten dat ze alles waren en de Heere Jezus zegt: "U bent niets". Dat verwekte vijandschap. En er is niets dat meer vijandschap verwekt, dan dat de mens wordt aangetast in zijn godsdienst!

We kunnen alleen door die deur als een arme naakte zondaar. Wie van elders inklimt, is een dief en moordenaar. "Gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten Redder zijn". "Wie in het stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht". Alles wat we meer zijn dan een arme zondaar, dat zijn we teveel. Dan kunnen we die Deur niet door. Dan blijven we er buiten. Voor eeuwig. En dat niet omdat er bij de Heere geen genade genoeg zou zijn, maar omdat wij het Evangelie versmaden. Omdat we niet van ons voetstuk af willen. Van nature doet niemand dat. Door almachtige en inwinnende genade legt de mens de wapens van verzet neer aan de voeten van Hem Die predikt: "Ik ben de Deur".

De geringste geloofsoefening geeft al zoveel vreugde. De mogelijkheid van zalig worden te mogen zien in die Deur. Dan leven we het in: ik sta er buiten. Hoe gaat het naar God schreiende hart roepen: "Och, werd mijn ziel door U gered!" Voor zulken wordt het een eeuwig wonder. Ik ben de Deur. Zondaren en goddelozen met Hem verzoend. "Die door Mij ingaat, zal behouden worden". Die kan niet meer omkomen! Immers, wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Ze zullen bij Hem hebben leven en overvloed! Ze zullen ingaan en uitgaan en weide vinden. 's Avonds gaan ze in de stal. Daar zijn ze veilig. 's Morgens gaan ze uit en leidt de goede Herder hen naar de grazige weiden. Veiligheid en verkwikking. Dagelijks uit Christus te mogen worden bediend. Dat is zaligheid. Als de Heere er Zelf niet aan te pas komt, zal niemand door die Deur ingaan. Dat is één van de eerste dingen die Gods kinderen, wanneer ze wat dieper ingeleid worden in het stuk der ellende, moeten zeggen. Een eenzijdig werk. In de verwerving en toepassing van het heil. Soli Deo Gloria!

Mijn onbekeerde lezer: vraag veel om ontdekkend licht, om die Deur te mogen zien! Buiten die Deur is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf! Ik ben de Deur!

Wijlen ds. P. Beekhuis.

Toledoth

Het Griekse woord 'Genesis' betekent: 'wording'. Het Bijbelboek Genesis beschrijft de wording, het ontstaan van hemel en aarde, van plant, dier en mens. In het Hebreeuws wordt het eerste Bijbelboek ook wel aangeduid met het woord 'Toledoth'. Dat betekent zoiets als 'Boek van de geboorte'. Toledoth beschrijft de geboorte van de mens. Maar... hoe eindigt dit boek met die prachtige naam? Met een doods-kist. Aangrijpend, vind je niet? Genesis 1:1 'In den beginne schiep God de hemel en de aarde...' En Genesis 50:26 '...en men legde hem in een kist in Egypte'.

Jozef is gestorven. Volgens Egyptische gewoonte hebben ze zijn lichaam gebalsemd. En daarna is hij in een kist gelegd en bijgezet in een graf. En daar bleef zijn lichaam totdat het volk uit Egypte werd bevrijd en naar het land ging dat de Heere aan Abraham had beloofd. In Exodus 13 lezen we dat Mozes bevel heeft gegeven om de kist met de beenderen van Jozef mee te nemen. En al die veertig jaren in de woestijn is die kist meegegaan. Totdat het volk onder leiding van Jozua het beloofde land mocht binnengaan. En dan lezen we in Jozua 24:32 'Zij begroeven ook de beenderen van Jozef, die de kinderen Israëls uit Egypte opgebracht hadden, te Sichem'. Jozef werd begraven op de plaats waar de Heere aan Abraham was verschenen nadat hij uit Ur der Chaldeëen was weggegaan. Daar had God de belofte uitgesproken: 'Uw zaad zal Ik dit land geven' (Genesis 12:7).

Het is goed als wij een bijzondere zorg besteden aan het lichaam en het graf van degenen die ons lief zijn. En dat geldt wel heel bijzonder als hij of zij net als Jozef mocht heengaan in de hoop van het eeuwige leven. Want dan is ook dat lichaam gekocht en dat graf geheiligd. De Heere waakt met een bijzondere zorg over het stof van de Zijnen. Want ook dat is Zijn eigendom. Zo belijden we het toch met zondag 1 van de Catechismus? 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en in het sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben'.

Die werkelijkheid wordt zo mooi verwoord door de bekende 19e eeuwse Duitse predikant ds. H.F. Kohlbrugge in een preek over Johannes 19:17, over de naam Golgotha, Hoofdschedelplaats. Deze preek wordt ook wel 'de schedelpreek' genoemd. Hij zegt daarin:

Daarom, wanneer ik sterf – ik sterf echter niet meer – en als iemand mijn schedel vindt, dan moge die schedel hem nog prediken: ik heb geen ogen, en toch zie ik Hem; ik heb geen lippen; en toch kus ik Hem; ik heb geen tong, en toch loof ik Hem; ik lig hier buiten op het kerkhof, en toch ben ik binnen in het paradijs!

Alle lijden is vergeten! Dat heeft Zijn grote liefde voor ons gedaan, toen Hij voor ons Zijn kruis droeg en uitging naar Golgotha.

Jozef werd begraven in Kanaän. Niet vanwege nationalistische gevoelens. Ten diepste ook niet omdat Egypte zijn vaderland niet was. Maar een kind van God wordt begraven in het geloof dat er uit dat graf eenmaal een verheerlijkt lichaam zal verrijzen. Want de Meerdere van Jozef, de Heere Jezus Christus, heeft beloofd: 'Ik leef en gij zult leven'. Dat is de boodschap die verborgen lag in de beenderen van Jozef. En daar bij Sichem, in het beloofde land, waar Abrahams zaad woont, daar wacht het stof van Jozef op die grote dag waarop Christus met het geroep van de archangel zal komen en die in Hem gestorven zijn, zullen opstaan om met ziel en lichaam eeuwig te leven (1 Thessalonicenzen 4:16-18). Wat een troost!

Genesis mag dan misschien eindigen met een kist. Maar de Bijbel eindigt daar niet, o nee! Niet de dood heeft het laatste woord, maar de Levende: 'Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom haastelijk. Amen. Ja, kom, Heere Jezus De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen' (Openbaring 22:20-21). Zijn woord is Toledoth. Een woord van (weder) geboorte. En daarom kan Petrus in zijn eerste brief van al Gods kinderen schrijven dat zij wedergeboren zijn tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden (1 Petrus 1:3).

Jonge mensen, aan het einde van deze serie over Jozef wil ik je nog eens hartelijk en bewogen oproepen om deze Zaligmaker te zoeken. Want wie Hem vindt, die vindt het leven. Veel meer dan Jozef is Hij de Zafnath-Paâneah, de Behouder van het volk. Daartoe is Hij gekomen. Niet om mensen te verderven, maar om ze te behouden. Geloof dat, met heel je hart!

ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 50:26

En Jozef stierf, honderd en tien jaar oud zijnde; en zij balsemden hem en men legde hem in een kist in Egypte.

Welk een waarde en betekenis hebben voor ambtsdragers de Psalmen. Dit is geen onbelangrijke zaak. Het is van belang voor ons persoonlijk en ambtelijk leven. Zelfs de Heere Jezus leefde met en bij de Psalmen. In Zijn twee staten. In de staat van Zijn vernedering en in die van Zijn verhoging. Laten we bijzonder op ons in laten werken wat geschreven staat in Lukas 24:44-45. Gaat het over de gemeentezang dan staat er terecht in Psalm 147:1 (ber.) 't Betaamt ons Psalmen aan te heffen, Die lieflijk zijn en harten treffen. Het laatste is zeker waar. Er zijn in de Psalmen wat treffende zaken. Eén daarvan is: De Heer' zal op mijn smeken, Geen hulp mij doen ontbreken. Hij houdt getrouw Zijn Woord (Psalm 6:9 ber.). Het laatste komen we tegen in het Oude en Nieuwe testament. In het Oude Testament is Abraham er een sprekend getuige van. In het Nieuwe Testament is de apostel Paulus dit. Paulus' weg is wonderlijk. Paulus was geroepen om als een uitverkoren vat de Naam van Jezus Christus te dragen voor de heidenen, de koningen en de kinderen Israëls (Hand. 9). Wanneer Paulus toegekomen is aan zijn derde zendingsreis nemen de conflicten, de tegenwerking en het verzet toe. Het komt tot een kookpunt en zelfs verder. We kunnen het lezen in Handelingen 21-23. Handelingen 21: Naar de overtuiging van de Joden had Paulus zich schuldig gemaakt aan een ernstig misdrijf. Men had Paulus in de stad Jeruzalem gezien met Trofimus, de Efeziër. Deze was geen onbekende uit Azië. Paulus had Trofimus

Paulus' weg

meegenomen naar de tempel. Het voorhof der heidenen ging men voorbij. Daar mocht iedereen komen, zelfs onbesnedenen. In de voorhoven van de tempel mochten alleen Joden komen. Als er een vreemdeling kwam, kon de doodstraf volgen. Paulus' daad had ingrijpende gevolgen. Men greep Paulus. Men sleurde Paulus buiten de tempel. Men wilde Paulus vermoorden. Ontvluchten was voor Paulus uitgesloten. Paulus' laatste uur lijkt geslagen. De Heere greep in. De Heere werkt veel middellijk. De Romeinse commandant treedt op. Paulus wordt weggevoerd naar de burcht Antonia. Daar was het Romeinse garnizoen. Daar zou Paulus veilig zijn. Paulus werd op de schouders van de soldaten naar boven gedragen. Het kokende volk met geestelijken inluis kon het niet nalaten schreeuwend te roepen: Weg met hem. Sla hem dood. Paulus droeg het beeld van Zijn Meester. In Jeruzalem klonk het: Weg met Deze. Kruis Hem, kruis Hem. Jezus had voorzegd: Gij zult allen gehaat worden om Mijn Naam (Matth. 10:22). Weten wij van het lijden om de Naam? Weten we van de betekenis en het doel ervan? Nadat met de legercommandant een goede verhouding ontstaan is, vraagt Paulus vergunning om tot het volk te spreken. Paulus wil als apostel getuigenis afleggen van zijn goed recht, maar bijzonder zou hij nog één keer zijn broeders naar het vlees het evangelie dat spreekt van de zaligheid willen verkondigen. De commandant gaf Paulus daartoe permissie. Zeer kritisch wordt er naar Paulus geluisterd. Wanneer Paulus aan het einde van zijn getuigenis wijst op Jezus' zending dan breekt hun woede los. Jezus had tot Paulus gezegd: Ga heen. Want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden (Hand. 22:21). Met nadruk zegt Paulus: Ik ben naar de wil en opdracht van Jezus prediker van de heidenen geworden. Daarom moet ik tot hen

gaan. Dus Joden zijn afgeschreven door Jezus. Hun woede kent geen grenzen. Dit is discriminatie van Jezus en daar is Paulus het mee eens. Onder het schreeuwen zwaaien ze met hun mantels en werpen stof in de lucht. Luidkeels wordt het gehoord: Weg van de aarde met zulk één, want het is niet behoorlijk dat hij leve (Hand. 22:22). Paulus heeft niet verdiend langer te leven. Opnieuw grijpt de Heere in. De commandant is in Gods hand een gewillige dienaar. Het dienstwerk van Paulus is nog niet af. De Heere heeft nog werk voor hem. Wordt ons pastorale werk op de zondagen en door de week ook gezien als 's Heeren opdracht? Bezwaren, moeilijkheden en aanvechtingen kunnen er zijn. Het alleen zijn kan werken. Laat wat in Handelingen staat gelezen worden met het gebed tot de Heere. Het gelezene zal dienen. Een sprekende werkelijkheid lezen we in Hand. 23. Weer was Paulus in grote nood. Weer werd Paulus gered. Maar er is meer. Paulus krijgt herderlijk bezoek in de nacht. Veel had ook Paulus wakker gehouden. Rome zien en het contact daar kan hij wel vergeten. Zoals het nu is en gaat zal zijn dienstwerk een einde nemen. Maar toch. Het ver afzenden tot de heidenen kan niet weg. De Heere komt. Dezelfde Heere Die tot Paulus bij de Damascuspoort kwam, komt tot Paulus in de cel. En met welk woord. Heb goede moed Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt, also moet ook gij te Rome getuigen (Hand. 23:11). Ik sta voor Mijn dienstwerk in en voor jou, Mijn dienaar. Laat het je sterken en stimuleren met de wetenschap: Ik kom te Rome als 's Heeren dienaar. Paulus kan zingen Psalm 6:9b (ber.). Wij ook?

Ds. M.C. Tanis

Vrees niet, jij wormken Jakobs, jij volksken Israëls. Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.

Jesaja 41:14

De HEERE sterkt Zijn kinderen met Zijn Naam, Zijn Wezen, Zijn verbond en Zijn beloften. De woorden 'Ik help u' zijn ook een belofte. Israël was een klein volk, een wormpje, maar door de HEERE uitverkoren. De Heere sterkt tegen een menigte van vijanden. De Heere verlost Zijn volk. Na het Avondmaal valt de satan aan. De Heere bemoedigt het wormpje Jakobs en het volkje Israëls. Gods kinderen worden bemoedigd. Zij zullen de Heere Jezus tot hun Verlosser hebben. De naam 'wormpje' past bij Gods volk. De vijanden verachten hen. Zij hebben geen hoge dunk van zichzelf. Een wormpje is een onrein dier waar modder aan hangt. In hun vlees woont geen goed. Een wormpje kruipt vaak in de aarde. Gods kinderen houden zich vaak teveel bezig met de dingen van deze wereld. Een wormpje is machteloos en bang, zo is het ook met Gods kinderen. Gods kinderen worden ook een 'volkje' genoemd. Zij vormen een klein getal van sterfelijke mensen. Het is een klein kuddeke. Zij hebben hier geen blijvende stad. De namen 'wormpje' en 'volkje' moeten tot vernedering brengen en tot het vertrouwen op God. Zij moeten niet mismoedig worden. Het dient ook om dankbaar te maken voor de belofte. Zij zijn het zaad van Abraham en delen in Gods liefde. De belofte geldt Gods kinderen uit de Joden en uit de heidenen. De Heere zegt: 'Vrees niet.' Er moet geen slaafse en moedeloze vrees zijn bij Gods kinderen. want dat maakt ongevoelig voor de beloften. Als er moedeloze vrees is worden er soms verkeerde middelen gebruikt. Dan wordt niet voldoende geloofd in Gods almacht en Vaderlijke zorg. De goede middelen moeten gebruikt worden: lezen, bidden en het sacrament van het Heilig Avondmaal. God wil niet alleen de moedeloosheid verdrijven, maar Hij wil ook dat Zijn kinderen moedig en sterk zijn. De Heere wil dat alle zaken Hem toe betrouwd worden, dat alles in Zijn hand wordt gegeven. Dat deden de drie vrienden van Daniël, Zij beleden dat God machtig was hen te verlossen. Wees ook geduldig in het vertrouwen dat de Heere zal helpen. Er staat immers: 'Ik help u.' De Heere zal erbij zijn, Ik ben alomtegenwoordig. God ontfermt Zich over de Zijnen en geeft hen niet over in de hand van hun vijanden. De Heere helpt in het lijden. De Heere geeft kracht. "Ik zal u zoveel kracht geven als kruis en Ik geef u kruis naar kracht. Zij zouden het anders verliezen. Hun geesten zouden anders overstelpt worden." De Heere belooft te helpen en zal het ook doen. Gods kinderen hebben een algenoegzame, alwetende, almachtige, spoedige en onweerstaanbare Helper. "Als iemand de hand aan Gods kinderen wil slaan, komt God onverwacht en redt hen. Petrus tussen de soldaten slapende, werd uit de gevangenis geleid, Hand. 12." De Getrouwe en Waarachtige spreekt dat Hij helpen zal. Dan zal het ook gebeuren. Er is nog een reden om niet

te vrezen: 'Uw Verlosser is de Heilige Israëls.' Het is de Heere Jezus Christus, de Middelaar, de Borg. In Hem hebben Gods kinderen de verlossing door Zijn bloed. Hij is heilig als God, als Middelaar, Zijn natuur is heilig, Hij was heilig in Zijn lijden. Hij wordt de Heilige Israëls genoemd omdat Hij hun Heiligmaker is. Christus is de Verlosser van Zijn volk, Hij is hun nabestaande, hun broeder. Hij doet het werk van een Verlosser. De rechtvaardigheid van God zou ieder moeten verteren. De Verlosser heeft de rechtvaardige toorn van God verdragen. Hij verlost uit de tirannie van de duivel. Hij heeft betaald voor de zonden van Zijn Kerk. Dat alles geeft reden om niet te vrezen. Hij is de enige maar ook de volmaakte Losser. Hij begint en voltooit het verlossingswerk. Hij zal niet vergeten of verlaten. Gods kinderen moeten vertrouwen en niet vrezen.

Toepassing. De tekst bevat rijke troost. "Gelovig volk, waarom wankelt, waarom vreest u nog steeds? U hebt immers geen reden om te vrezen." De Heere is uw Helper en de Heilige Israëls is uw Verlosser. Waren uw ogen vanmorgen (bij de bediening van het Heilig Avondmaal-vH) op Hem gericht? Heeft de Heere u niet heel vaak geholpen en verlost? U wordt in de kracht Gods bewaard. U moet niet vrezen noch wankelen. Wees moedig. Geef zondige vrees geen mooie glimp alsof die uit nederigheid voortkwam. Nog minder dan dat een vrouw haar zuigeling zou verlaten, zal de Heere u verlaten. Vrees niet. Zie op uw Helper. Hij is een vurige Muur rondom. Vanmorgen hebt u het beleden dat u een Verlosser hebt. Hij is een Verzoening voor uw zonden. Gods kinderen kennen tijden dat zij vrezen het niet uit te zullen houden. Bent u niet door God de Vader uitverkoren, door de Zoon gekocht en heeft de Heilige Geest niet gewerkt in uw hart? Zoek uw verdorvenheden door een plechtige eed te bedwingen. Soms zijn Gods kinderen bang dat zij tot ergernis zullen komen voordat zij sterven. Zie op God Die machtig is u voor struikelen te bewaren. Waakt en bidt opdat u niet in verzoeking komt. Anderen vrezen dat zij bedrogen zullen uitkomen. Beproof u en onderzoek u. Onderzoekt uzelf of u in het geloof bent. "Rust niet voordat God tot uw ziel zegt: Ik ben uw Heil." Bent u bang voor uw dood? Het sterven is uw grootste winst. Alle ongelovige vrees moet verdwijnen. Denk aan vroegere uitredingen Zie op Gods eeuwig verbond, op het bloed van het Lam. Ga met geloof en hoop de storm in. Ga met God de storm in. De Heere zal u verlossen. God spreekt: Vrees niet, Ik help u.

Ds. A. van Heteren

KORT-SLUITING

Het moest er wel van komen. Een samenwerkingsgemeente (Arnhem in dit geval) heeft de besluiten van de NGK voorrang gegeven boven die van onze GS inzake de vrouw in het ambt en de classis verleende haar goedkeuring. Dit besluit heeft inmiddels veel onrust veroorzaakt.

Wat gebeurt er als iemand met het ene been op een schip staat en met het andere op een naastgelegen schip, terwijl beide schepen zich van elkaar verwijderen? Of wat zijn de gevolgen van kortsluiting?

Als een dergelijke situatie mij zou overkomen, zou ik een been bijstellen, zodat ik met twee benen op hetzelfde vaartuig zou gaan staan. Arnhem heeft zich geconformeerd aan de besluiten van de NGK, laat men daar dan ook de consequenties van het besluit nemen door aansluiting te zoeken bij de NGK. Men geeft immers met deze stap aan dat het klimaat binnen onze kerken te benauwd wordt. Met duidelijke keuzes voorkomen we veel moeite. Ik bedoel hiermee niet te zeggen dat we elkaar te snel moeten loslaten. De andere mogelijkheid is dat Arnhem weer geheel meevaart op het schip van de CGK. Dat is natuurlijk een veel betere optie. Daar hopen wij op, maar de keus die in Arnhem is gemaakt, doet het ergste vrezen. Uiteindelijk zal deze situatie de samenwerkingsgemeenten voor een steeds moeilijker dilemma plaatsen. Het lijkt onontkoombaar dat er een keus gemaakt moet worden. We komen nu op een punt, waarop we als kerken moeten vaststellen dat er een verkeerd beleid gevoerd is. Landelijk was er een duidelijke terughoudendheid, maar plaatselijk werden gefuseerde gemeenten noodgedwongen erkend. Toen de GS plaatselijke samenwerking liet voortbestaan, was het duidelijk dat dit op landelijk niveau zou gaan wringen. Het lijkt me duidelijk dat er, gezien de ontwikkelingen binnen de GKV en de NGK, nu een moment komt dat de GS de samensprekingen moet stoppen. Dat werd nu recent weer gedaan door de kerken in Canada, wat eerder al werd besloten door de zusterkerken in Amerika en Australië. Het is beter dat de Synode de gemeenten voor de keus stelt als omgekeerd. Ik maak deze opmerkingen met veel begrip voor de verlegenheid waarmee de GS te worstelen had.

We moeten verder concluderen dat niet alleen de samenwerkingsgemeenten voor een keus staan; er zijn namelijk ook veel meer andere gemeenten en kerkenraden die verbondenheid voelen met de GKV, terwijl zij absoluut geen heil zien in het besluit van Apeldoorn. Deze bredere groep zal ook gaan nadenken over de haalbaarheid van hun voorkeuren. De situatie is ingewikkeld geworden. Wie zal deze knopen ontwarren?

Er zullen bezwaren worden geuit langs de kerkelijke weg. Dat is ook de juiste route. Deze bezwaren werden helder geformuleerd door Ds. Buijs. We zijn dankbaar dat hij dit uit de doeken heeft gedaan. We roepen kerkenraden op deze bezwaren over te nemen en in te dienen. Dat moet dan in ieder geval gebeuren aan het adres van de kerkenraad van Arnhem en de classis Apeldoorn. Prof. Selderhuis heeft de kerkrechtelijke zijde ook reeds belicht. Hier doen immers twee bezwaren ter zake. Eerst de overweging dat Gods Woord het ambt voor de vrouw

afwijst. Dat hebben onze kerken ook uitgesproken op de GS van 1998. Maar daarnaast een kerkrechtelijk bezwaar: de classis Apeldoorn vaart hiermee een andere koers dan een bredere en meerdere vergadering, namelijk de GS. Eerder werd in de classis Leeuwarden feitelijk al eenzelfde kerkordelijke fout gemaakt inzake een andere kwestie.

Op deze manier wordt de Kerkorde geweld aangedaan. Het wrekt zich dat binnen de NGK minder gedacht wordt in termen van kerkelijke regels. Tegelijk komt hier het topje van een ijsberg openbaar. Immers, plaatselijke gemeenten varen al langer een koers, die zich niet verenigt met het landelijk kerkverband. De uiterste consequentie van independentisme?

We gaan ieder steeds meer een eigen koers varen. Onze kerken worden een eilandenrijk. Een verzameling zandkorrels.

Dat moet ons allen tot droefheid stemmen. In feite lijkt het er steeds meer op dat de weg van de Afscheiding een onbegaanbare is geworden. Maar rondkijkend op het erf van de gehele kerkelijke kaart van ons land zouden we moeten erkennen dat die kerk in zijn geheel de koers kwijt is. Een ontwikkeling als in Arnhem en Apeldoorn toont verder aan waar we terecht komen als we beginnen (kleine) stapjes te zetten op de weg van aanpassingen. Een dijkdoorbraak heeft aan een kleine opening genoeg om een verwoestende werking te hebben (Spr. 17:14). Natuurlijk geldt dit niet van elke verandering, die wordt ingevoerd. Maar er is wel sprake van een ketting, die de kerken bindt, waarbij elk besluit en elke schakel past in een groter geheel.

We willen ons meelevens uitspreken met de kerkelijke vergaderingen. Het is hoopvol, dat we tot nu toe veel hebben gezien van de GS, dat ons dankbaar stemt. Er is toch gelukkig een zekere concentratie op het Schriftuurlijke standpunt, al moet dit telkens weer gehandhaafd worden. Zouden we niet met elkaar, juist door een gebeuren als dit, elkaar des te meer moeten vasthouden? Het zou een zegen zijn als we dat zouden mogen zien. Een baken in zee is een signaal om goed op te letten. We mogen geloven dat er toch nog zoveel band binnen onze kerken is, dat we des te meer de gelederen sluiten. Vanuit onze stichting willen we graag een steentje daartoe bijdragen. We hebben elkaar daartoe hard nodig.

Laat het feit van de Afscheiding vragen oproepen, het beginsel daarvan staat toch recht overeind.

Zo past ons enerzijds verootmoediging, omdat de schepen afdrijven. Anderzijds willen we samen in de bresen staan, om de breuken toe te muren. We hopen en vertrouwen dat de bredere vergaderingen ook in de toekomst kracht en wijsheid ontvangen om de vrede voor Jeruzalem te zoeken.

Ds. P. Roos

Het geweten (12)

Over de plaats van het geweten in de opvoeding en de bekering

Hebt u de vraag van de vorige keer beantwoord? Bent u iemand die uw ontwaakte geweten in slaap heeft gesust door uw keurige nette en degelijke leven? Is het bij u ten diepste zo als bij de rijke jongeling: “Wat ontbreekt mij nog?”

Gelukkig die mens die met Christen die weg niet durft in te slaan. Waarom ging Christen niet in op het advies van Wereldwijze? Op het moment dat hij in die richting loopt, komt hij onder aan een hoge, steile berg. Een stuk van die berg helt over de weg, en wel zo erg, dat Christen er niet onderdoor durft te lopen. Hij is bang dat die berg op hem zal vallen en hij daar sterven zal. Angstig staat hij daarom stil. Het lijkt wel of zijn pak zwaarder weegt dan ooit. Plotseling schieten er bliksemstralen en vuurvlammen uit de berg, die hem dreigen te verteren. O, wat spijt het hem dat hij naar Wereldwijze heeft geluisterd. Maar wat een wonder: daar komt Evangelist. Streng behandelt hij Christen, die nu zijn dwaasheid inziet en belijdt. Maar hij wijst hem er ook op nu geen tijd meer te verliezen en met haast zich te spoeden naar de enge poort. Daar alleen zal hij zijn zondepak kwijtraken.

Geliefde lezer, besef toch dat er geen andere weg is om van uw zonde en schuld verlost te worden dan te vluchten tot de Gekruisigde. “Moede kom ik, arm en naakt, tot God Die zaligmaakt.” Daarom is er dus meer nodig dan alleen overtuigd te zijn van onze zonden. We moeten verlost worden van het pak van onze zonden. Ingaan door de enge poort is nodig. Er is bloed nodig! Bloed van het Lam, bloed van de Heere Jezus Christus.

Helaas is het zo dat wij mensen altijd proberen ons ontwaakte geweten

te sussen. Alles went. Op den duur gaan we nog geloven dat de Heere met ons degelijke godsdienstige leven wel genoeg mee zal nemen. Levensgevaarlijk, leerde Christen! Wat is het erg als de zonde uiteindelijk begint te wennen in je leven en als je er geen last meer van hebt. Maar ook is het heel gevaarlijk als we ons voor onze zonden en overtredingen gaan verontschuldigen en zeggen: ‘Nou ja, wat kan ik er uiteindelijk aan doen? Niet ik ben gevallen, maar Adam. Ik ben nou eenmaal zo geboren en God moet een mens bekeren.’

Hoe vaak leven die gedachten niet op de bodem van ons hart. Maar durven we echt met zulke gedachten onder Gods alwetende ogen te komen? Nee toch. Want dan zal God volkomen terecht tegen ons zeggen: ‘Zó heb Ik je niet gemaakt. Ik heb je volmaakt geschapen, zonder zonden. Dat je nu zo bent, is eigen keuze, eigen schuld. Ik heb u door het Evangelie geroepen tot bekering, maar u hebt niet gewild. Ik heb Mijn armen in de prediking dagelijks naar u uitgebreid, maar u wilde tot Mij niet komen.’

Een ander gevaar, dat met name ook onze jongeren bedreigt is de gedachte, als ze met elkaar zijn en besluiten naar de bioscoop te gaan of op zondag naar het voetbalveld: Ze doen het toch allemaal? Zo erg is het dan toch niet.

Wat kunnen we bezig zijn met het bagatelliseren van de zonden: Wat zit daar nu voor kwaad in. Je kunt wel op alle slakken zout leggen. Als dat ook al niet meer kan ... Je verontschuldigt jezelf. Iedereen doet het toch? Is dat nou zo erg? Het zal vast wel meevallen.

Ook op een godsdienstige manier kunnen we ons geweten sussen. Denk maar aan de vragen uit onze Heidelbergse Catechismus: ‘Wil God

zulke ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten? Doet dan God den mens niet onrecht, dat Hij in Zijn wet eist wat hij niet doen kan? Maar is dan God ook niet barmhartig? God hoeft de zonden toch niet te straffen, Hij kan er toch gewoon zand over doen, Hij kan het toch gewoon door de vingers zien? Dat doen wij, mensen, toch ook? Is het niet erg onrechtvaardig van God, dat Hij van ons vraagt wat wij Hem toch niet kunnen geven? Dat weet God toch? De Heere is toch een God Die barmhartig en genadig is, Die toch graag een zondaar zijn misdaden vergeeft?

Wat hebben we toch een arglistig hart, die Gods liefde en Gods toorn tegen elkaar wil uitspelen. Zo kan een mens door God aan te klagen in Zijn eis, Zijn straf en Zijn gerechtigheid, proberen zichzelf vrij te pleiten. Zo probeert hij op allerlei wijzen zijn ontwaakte geweten te sussen. Maar het zal niet baten.

Geliefde lezer, er is maar één manier waardoor het ontwaakte geweten werkelijk tevredengesteld kan worden en dat is door het allesreinigende bloed van Christus.

Is dat nu het verlangen in uw hart geworden? Als uw geweten is ontwaakt, als het u aanklaagt en u onrustig maakt, dan leeft ongetwijfeld die vraag: maar hoe wordt mijn geweten dan gereinigd, hoe komt er vrede in mijn hart? Op die gewichtige vraag hopen we de volgende keer, als de Heere dat geeft, in te gaan.

ds. A.A. Egas

Lessen uit de eerste Thessalonicensenbrief (14)

Inkeer – afkeer – terugkeer

Want zij zelven verkondigen van ons, ... hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen (1 Thessalonicensen 1: 9).

Bekering

In 1 Thessalonicensen 1: 9 schrijft Paulus, dat de Thessalonicensen *'tot God bekeerd zijn van de afgoden, om de levende en waarachtige God te dienen.'* De vorige keer zijn we begonnen, naar aanleiding daarvan na te denken over 'de bekering'. We deden dat aan de hand van een omschrijving uit de Kleine Catechismus van Westminster: *Bekering ten leven is een zaligmakende genadegave waardoor een zondaar, uit waarachtig besef van zijn zonde en van de genade van God in Christus, zich in berouw en haat van zijn zonde afkeert en zich tot God bekeert, met het vaste voornemen en streven om voortaan in nieuwe gehoorzaamheid te wandelen.* De vorige keer hebben we gezien, dat de bekering een 'genadegave' is. Ditmaal de drie andere facetten uit de omschrijving. Als ik ze mag samenvatten: bekering is 'inkeer', 'afkeer' en 'terugkeer'.

Inkeer

Allereerst dus inkeer. Want als God de bekering geeft en werkt, houdt Hij een zondaar niet alleen stil op de levensweg, maar gaat Hij hem ook tot inkeer brengen. Wat het verschil is tussen 'stilgehouden worden' en 'tot inkeer komen'? Wel, stilgehouden worden kan bijvoorbeeld door een ernstige gebeurtenis, een ongeluk of een andere roepstem. Dan besef ik, dat ik zo niet verder kan. Ik ben voor enige tijd onder de indruk van Gods roepstem. En toch... na verloop van tijd ga ik weer verder. De Heere sprak wel, maar ik merkte er niet op.

Maar als de Heere mij ook tot inkeer brengt, gebeurt er iets anders. Dan komt er behalve dat ik diep onder

de indruk kan zijn, ook een *'waarachtig besef van mijn zonde'* (Westminster Catechismus). Ik ga zien dat ik tegen God gezondigd heb. En juist dát maakt de zonde zo erg. Maar er komt ook een *'waarachtig besef van de genade van God in Christus'*. Ik ga zien dat er bij God nog genade is voor de grootste der zondaren. Zelfs voor zo'n zondaar als ik ben. En dat wekt hoop in mijn hart. Die hoop is niet gericht op iets in mij, maar op wat er bij de Heere te verkrijgen is. Heel duidelijk ziet u het element van inkeer in de gelijkenis van de verloren zoon (Lukas 15:17-19).

Afkeer

Wat de Heere ook werkt in de echte bekering, is *'berouw en haat'* ten opzichte van de zonde. Er komt berouw omdat ik tegen een goeddoend God gezondigd heb. Mijn hart wordt daarvoor verbroken. De opstellers van genoemde Catechismus verwijzen in dit verband onder meer naar Jeremia 31: 19: *'Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekendgemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb'.*

Verder komt er haat tegen de zonde. Innerlijke verontwaardiging en zelfveroordeling over wie ik met mijn zonden geweest ben tegen God. Ik zie dat ik God onteer met mijn zonde. Een andere tekst die de Westminster Catechismus in dit verband noemt, is Ezechiël 36: 21.

Welnu, in die geestelijke houding van wat onze 'eigen' Catechismus noemt *'een hartelijk leedwezen dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en die hoe langer hoe meer haten en vlieden'*, keer ik me van de zonde af. Bekering is dus ook 'afkeer'. En als we goed luisteren naar de Schriftgegevens en Bijbelse

lijnen die hier in de Westminster Catechismus worden samengebracht, ontdekken we dat de Heilige Geest eerst een afkeer in het hart werkt, waardoor een zondaar zich ook hartelijk van de zonde afkeert. De zondaar wordt afgekeerd van de zonde en uit kracht daarvan keert hij zich ook af van de zonde.

Terugkeer

Tenslotte is bekering ook: 'terugkeer'. Wederkeer tot God. De Westminster Catechismus zegt, dat een zondaar *'zich tot God bekeert, met het vaste voornemen en streven om voortaan in nieuwe gehoorzaamheid te wandelen'*. In de bekering ten leven wordt een mens op God gericht. Krijgt hij oog voor Wie God is. Wordt zonde zonde-tegen-God. Maar komt er ook een verlangen om die God te leren kennen. Om die God te mogen bedoelen. Er komt liefde tot die God. En er komt een hartelijk voornemen om naar al Gods geboden te leven. Het is overigens de praktijk van het geestelijke leven – onze oude schrijvers wijzen daar vaak op – dat dat voornemen dikwijls vernieuwd moet worden voor Gods aangezicht.

Zo hebben we in twee afleveringen geluisterd naar een leerzame vraag & antwoord uit de Westminster Catechismus. Tenslotte de vraag: Mogen we deze dingen kennen in ons eigen hart en leven? Zonder 'bekering ten leven' zijn we geestelijk nog dood! Moge het ons uitdrijven tot die God, van Wie we lezen dat Hij *'de heidenen bekering ten leven gegeven heeft'* (Handelingen 11: 18).

ds. A.J.T. Ruis

Het spreekverbod

“En Hij gebod hun, dat zij het niemand zeggen zouden”, Markus 7:36a

Ik begin met de vraag weer te geven: “Pas geleden waren we thuis in het lezen van de bijbel in de evangeliën aangekomen. Nu viel ons op dat er verschillende keren gezegd wordt door de Heere Jezus Zelf dat Hij niet bekend wilde worden. Bijv. Markus 8:30 of Lukas 5:14. Het werk van Jezus Christus mocht dus niet openbaar komen. Terwijl, als de Heere opvaart naar de hemel Hij de apostelen de opdracht geeft om Zijn werk voor zondaren over de gehele aarde te verspreiden (gaat dan heen, enz.) Nu las ik in een tekst een verwijzing dat het gebeuren te maken heeft met de profetieën. Toch rees bij ons de vraag: Waarom eerst niet en later wel?”

De Heere Jezus legde aan sommige mensen die Hij genas een spreekverbod op. Hoe kon Hij dat toch doen? Zwijgen over een ervaren wonder is toch onmogelijk? En al zou men gezwegen hebben, dan zouden de mensen hun wonderbare genezing toch wel opgemerkt hebben? Bovendien vonden Jezus' wonderen publiekelijk plaats. Hoe moeten we dat spreekverbod toch duiden? De gedachte zou kunnen opkomen dat het onredelijk was van Jezus dit te verbieden. Was er voor Hem juist geen reden tot blijdschap als Zijn Naam en roem verbreid werd? Is zwijgen over Gods goedheid niet een zonde van ondankbaarheid?

Het komt inderdaad vreemd over. Temeer daar we weten dat de Heere niet zo maar wat zei. Al Zijn woorden waren immers woorden van wijsheid! Hij moet er een bedoeling mee gehad hebben.

Laten we voorop stellen dat het de Heere behaagt als we Zijn wonderen aan anderen vertellen. Het is zelfs een bijbelse opdracht: En spreekt met aandacht en ontzag, van Zijne wonderen, dag aan dag! Ik denk dat een dergelijk getuigend spreken en een verheerlijken van Gods grote Naam zeker door de Heere Jezus gewild en gewaardeerd werd. Denk immers aan Zijn teleurstelling toen 9 van de 10 melaatsen het niet nodig achtten om Gode de eer te geven.

We moeten echter bedenken dat de Heere Jezus een geest en mentaliteit onder het volk gewaar werd, die Hij niet kon waarderen. Door Zijn optreden laaiden er allerlei nationale hartstochten onder het volk op. Zulk een Profeet, Wonderdoener en Messias wilde het volk wel! Graag zelfs! Daarom trok de Heere Zich ogenblikkelijk terug als de emoties zo hoog opliepen dat ze Hem tot hun Koning wilden maken, Joh. 6:15. En toen ze Hem de volgende dag toch weer massaal achterna liepen, verzuchtte Hij: Gij zoekt Mij, omdat gij van de broden gegeten hebt. Zij zagen Zijn wonderen niet als tekenen van het Koninkrijk der hemelen, dat zeker komen zou, maar in een diepe lijdensweg van de Heere Jezus als Borg en Middelaar.

O ja, er was Messiasverwachting, maar Jezus was op een andere wijze Messias, dan men algemeen verwachtte! Sprak Jezus over Zijn lijden, dan wilden ook

de discipelen daar niet van horen. In de tekst die onze vraagsteller noemt, Lukas 5:14 moeten we ook op het verband letten. De Heere stuurt de genezen man eerst naar de priester om zich door hem rein te laten verklaren. Jezus houdt Zich aan de wet. Eerst moet de man naar de priester en daarom moet hij vooralsnog zwijgen. Dan mag en zal hij zijn genezing rond mogen bazuinen, al komt het er dan wel op aan dat hij daarin God de eer geeft! Een recht zicht op de Persoon en het werk van Christus zou men pas ontvangen door het werk van de Heilige Geest. En zo is het nog! Dan krijgen we Hem nodig als Zaligmaker Die verlost van de schuld en macht en gevolgen der zonde! Door de Geest gaan we ook echt en recht van Zijn werk spreken!

Nu denk ik, dat we het spreekverbod van de Heere Jezus dus zo moeten opvatten, dat Hij er alles aan probeerde te doen, om die verkeerde Messiasverwachting en die nationale hartstochten tegen te gaan. Wat liepen de mensen Hem in de weg! Om even snel weer van Hem weg te lopen als Hij hen over het ene nodige sprak!

Natuurlijk mochten die mensen spreken van de grote werken Gods. Denk maar aan Jezus' spreekgebod aan de genezen bezetene van Gadara: Ga heen naar uw huis en boodschap hun wat grote dingen u de Heere gedaan heeft.

Maar de Heere kent het mensenhart zo goed. Hij weet hoe begerig het is naar tijdelijk geluk en voorspoed, maar niet naar de vrede met God, tegen Wie we gezondigd hebben en met Wie wij verzoend moesten worden! En vanwege die natuurlijke oppervlakkigheid “betrouwde Hij hun Zichzelf niet, want Hij wist Zelf wat in de mens was”, Joh. 2: 24,25.

Deze dingen overdenkende, mogen we onszelf wel de vraag stellen: Wat dunkt u van de Christus? Hebben we Hem al nodig gekregen, niet maar voor een of andere tijdelijke uitredding, maar voor het allergrootste wonder van de redding van onze arme ziel? En al wie iets van Gods genade in Christus zal smaken, zal niet kunnen en niet mogen zwijgen!

ds. K. Hoefnagel

VERKLARING

Met droefheid en grote verontrusting heeft het bestuur van Bewaar het Pand kennisgenomen van het besluit van de classis Apeldoorn om in te stemmen met een verzoek van de samenwerkingsgemeente van de christelijke gereformeerde kerk en de Nederlands gereformeerde kerk in Arnhem om vrouwen in het ambt toe te laten. Het genomen besluit verbijstert ons en vervult ons met grote zorg.

Het besluit is om te beginnen in strijd met de eerdere uitspraken van onze kerken. We verwijzen in dit verband naar wat de GS in 1998 uitsprak: „Uit het geheel van het spreken van de Heilige Schrift is duidelijk dat het gezaghebbend leiding geven aan de gemeente aan de man en niet aan de vrouw toekomt.” Tevens naar de overweging dat van alle samenwerkende en samenwerkingsgemeenten verwacht mag worden dat zij zich geheel zullen houden aan de in de CGK geldende kerkorde, inclusief de besluiten van de meerdere vergaderingen (1998 en 2001).

Het besluit is daarnaast in strijd met de grondovertuiging binnen onze kerken. Altijd is op grond van Gods Woord de praktijk geweest in ons kerkverband, dat alleen mannen in het ambt kunnen dienen. Breed leefde én leeft de overtuiging dat het ambt op Bijbelse grond alleen toekomt aan de man en niet aan de vrouw. Nooit eerder is het in onze kerken gebeurd dat een classis toestemming gaf voor de vrouw in het ambt. Dat er in de classis Apeldoorn op dit punt een wissel omgegaan is, is buitengewoon ernstig. Het behoeft geen betoog dat dergelijke besluiten het voortbestaan van ons kerkverband ernstig bedreigen.

Het zwaarste weegt ons evenwel, dat dit besluit in strijd is met de Schrift. Heel duidelijk spreekt de Schrift uit dat het ambt alleen toekomt aan de man (1 Korinthe 14:34 en 1 Timotheüs 2:12). Maar blijkbaar wordt op basis van een nieuwe hermeneutische benadering het duidelijke spreken van de Schrift inzake de vrouw in het ambt terzijde gesteld. Dringend willen we de classis Apeldoorn en ons allen voorhouden: “Tot de wet en tot de getuigenis! Zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben.” (Jesaja 8:20).

Naast de kerkelijke weg van een appel tegen dit besluit is dringend nodig, dat we de Heere zullen smeken om een wederkeer naar Zijn Woord, in belijdenis van onze schuld en onwaardigheid. Maar met de bede of Hij Zich wil ontfermen over Sions gruis. Daartoe roepen we de gemeenten en alle gemeenteleden van harte op.

Het bestuur van Bewaar het Pand

BOEKBESPREKINGEN

Consolidatie en Crisis. De CGK 1918-1945

Over de geschiedenis van de landelijke Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) is al veel gepubliceerd. Echter, in verschillende gedenkboeken zijn vooral hoofdlijnen geschetst, terwijl gedetailleerde beschrijvingen grotendeels ontbreken. Dr. C.M. van Driel heeft in die leemte voorzien door een bundel opstellen te schrijven over de geschiedenis van onze kerken tussen 1918 en 1945. Van Driel studeerde geschiedenis, theologie en archivistiek. Hij is werkzaam als gemeentearchivaris. Deze bundel is een nevenproduct van een studie naar het leven en werk van prof. G. Wisse. De publicatie daarvan wordt nog verwacht. Getuige het notenapparaat heeft de schrijver

veel graafwerk verricht. Uit duizenden notulenboeken, brieven en andere vergeelde herinneringen heeft hij een interessant en makkelijk leesbaar boek weten te maken over een wereld die zo goed als verdwenen is. Wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van onze kerken zal aan dit boek veel genoeg beleven. Het boek begint met een inleiding die gewijd is aan de hoofdlijn van de CGK geschiedenis. Enkele details krijgen wat meer aandacht zoals de ophef rond de intredeprek van ds. E. du Marchie van Voorthuysen op Urk in 1937. Het belangrijkste deel van het boek gaat over de verhouding tussen de CGK en de Gereformeerde Gemeenten (GG). In hoofdstuk 1 beschrijft dr. van Driel uitgebreid de mislukte

toenaderingspogingen tussen de CGK en de GG. Soms leek een vereniging dichtbij, maar uiteindelijk liep het op niets uit. Vaak wordt dan verwezen naar de pennensrijd over de verbondsleer, maar volgens van Driel was het ook een zaak van oud zeer. Allerlei conflicten worden beschreven, zoals de overgang van ds. J.D. Barth naar de GG. Er vielen over en weer harde woorden. Volgens van Driel zijn de leerstellige grenzen tussen CGK en GG tot in de jaren twintig vloeiend geweest. De discussie over de verbondsleer kwam echter boven allerlei kerkelijke en politieke geschillen te hangen en werd als breekijzer gebruikt. De schrijver beweert dat ds. Kersten in het hele proces een dubieuze rol heeft gespeeld. Wanneer hij sprak, deed hij dat 'met twee tongen' (blz. 87). Met deze en andere opmerkingen laat de schrijver in dit boek zien waar zijn sympathie ligt. Geschiedschrijving is nooit helemaal objectief, zo blijkt ook uit deze publicatie. Van Driel merkt op dat behalve een groep rond Bewaar het Pand (BhP) er weinig raakpunten meer zijn tussen de CGK en de GG. Die opmerking staat naar mijn beleving in hetzelfde kader als zijn bewering dat de vooroorlogse CGK later door BhP vanuit een sociaal bevindelijk-gereformeerde bril zijn ingekleurd. Hoogleraren als van der Schuit en van der Meiden waren veel breder en ruimer dan in BhP is beweerd (blz. 29). In hoofdstuk 2 komt de politiek aan de orde. Zowel de ARP als de SGP probeerde de CGK aan zich te binden. Echter, ook hier kwamen de kerkelijke verschillen nadrukkelijk aan de orde. In twee aparte hoofdstukken wordt vervolgens ingezoomd op prof. J.W. Geels en mensen om hem heen. Allerlei persoonlijke details worden gememoreerd. Het laatste hoofdstuk beschrijft de houding van de redactie van De Wekker in de Tweede Wereldoorlog. In oktober 1940 verbood de Duitse bezetter de uitgave daarvan. Dat had ermee te maken dat de hoofdredacteur, prof. J.J. van der Schuit volstrekt niet sympathiseerde met het nationaal-socialisme. Zelfs als hij wist dat er NSB-ers in de kerk zaten, bad hij voor de koningin. Ook werden er kritische artikelen geplaatst ten opzichte van de bezetter. In 1942 mocht het blad toch weer verschijnen. Had Van der Schuit toezeggingen gedaan aan de bezetter? Hij beweerde zelf van niet, maar dr. van Driel heeft -na bestudering van allerlei documentatie- de indruk dat de onschuld van Van der Schuit op dat punt zich ergens bevindt tussen die van een Jozef en een Pilatus (blz. 260). Volstrekt schone handen heeft hij niet gehouden.

Dr. Niels van Driel heeft al met al een heel interessant en toegankelijk boek geschreven. Ongetwijfeld zullen bepaalde verwoordingen en conclusies in kerkelijk Nederland verschillende soorten reacties oproepen.

Naar aanleiding van: C.M. van Driel, Consolidatie en crisis. De Christelijke Gereformeerde Kerk tussen 1918 en 1945. ADChartas-reeks 33, De Vuurbaak Barneveld, 2018, 278 blz., €22,50, ISBN 978 90 5560 537 8.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 20 november 2018. Kopij graag binnen donderdag 8 november.

Dankdag

Woensdag 7 november is het dankdag voor gewas en arbeid. De Heere geve dat de ware danktoon ontlokt mag worden aan het hart van jong en oud. De Heere heeft veel willen schenken en is het waard daarvoor erkend te worden.

De Bijbel voor China

D.V. donderdag 8 november zal er in het gebouw van de GBS, Nijverheidsstraat 21, Leerdam, een presentatie gehouden worden door twee Chinese vertalers over de voortgang van het werk aan de Chinese Bijbelvertaling. Inloop 19.00 uur, aanvang 19.30 uur, sluiting 22.00 uur. Graag tevoren aanmelden: info@gbg of tel. 0345-610155.

Ds. M.C. Tanis

Op 6 november werd ds. M.C. Tanis bevestigd tot predikant in de Chr. Geref. Kerk op Urk door ds. W.F. Laman. Dat is nu 65 jaar geleden. Een week eerder traden hij en zijn vrouw in het huwelijk. Ds. en mevr. Tanis mogen nog samen zijn. Dat is een wonder van Gods dragende en sparende goedheid. Er is veel reden tot dankbaarheid. Ds. Tanis mag nog geregeld voorgaan in de prediking. De Heere gedenke hem met zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen. De Heere geve dat hij naar de lust van zijn hart nog enige tijd zal mogen voorgaan en zijn bijdrage mag leveren aan ons blad 'Bewaar het Pand.' De Heere schenke aan ds. Tanis en zijn vrouw bovenal die genade die nodig is bij naderen van de eeuwigheid.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 26,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde

Staten en Canada \$ 27,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

'En de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden'.

Jesaja 35 vers 10

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk 'Eben-Haezer' Urk heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van zijn oud ambtsbroeder

W. Hoorn

Met dankbaarheid denken wij eraan terug dat hij onze gemeente gedurende de periode van 1977 tot 1992 met liefde, trouw en toewijding heeft mogen dienen in het ambt van diaken.

De God aller genade sterke zuster Hoorn, haar kinderen en (achter)kleinkinderen.

Namens de kerkenraad,

ds. A.C. Uitslag, preses
T. Woord, scriba

Urk, 9 oktober 2018

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Begravenisonderneming
de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

**Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.**

www.begravenisondernemingdejongh.nl

"Een ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel." (Psalm 27:4)

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk "Beth-El" te Sliedrecht bericht u met vreugde en dankbaarheid aan de Heere dat zijn emeritus predikant

Ds. M.C. Tanis

D.V. 6 november hoopt te herdenken dat hij 65 jaar geleden in het ambt van dienaar des Woords werd bevestigd. Met bovenstaande woorden deed hij op 6 november 1953 intrede in de Christelijke Gereformeerde Kerk "Eben-Haezer" te Urk.

Tevens mochten ds. en mevrouw Tanis op 28 oktober gedenken dat zij 65 jaar getrouwd zijn. Wij zijn de Heere dankbaar voor het vele goede wat we als gemeente vanaf 20 augustus 1969 tot nu toe van hen mochten ontvangen en voor de wederzijdse sterke verbondenheid die door Gods trouw er nog steeds mag zijn.

In de levensavond wensen we hen van harte het gebed uit Psalm 71 toe: *"Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat hen niet, o God!"*

Het adres van fam. Ds. M.C. Tanis
Vlet 51a,
4251 DD Werkendam.

Namens de kerkenraad,
preses, C.P. de Boer vdm
scriba, A. Droogendijk